

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT VILOYATI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

TARIX O'QITISH METODIKASI
FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI
(III kurs uchun)

Bilim sohasi: 100 000 - Gumanitar
Ta'lim sohasi: 110 000 - Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi: 5110600 - Tarix o'qitish metodikasi

Umumiy o'quv soati: 98 soat

Nö	Mashg'ulot turi	Ajratilgan soat	Semestr
1.	Nazariy (ma'ruza)	20	V 20
2.	Seminar	10	10
3.	Laboratoriya mashg'ulot	6	6
4.	Amaliy mashg'ulot	20	20
5.	Mustaqil ta'lim	42	42
6.	Kurs ishi	-	-
7.	Jami auditoriya soati	56	56
8.	Jami umumiy o'quv soati	98	98

Yakuniy nazorat		30
Yozma ish (YN shakli fakultet kengashi bilan kelishib buyrug'ni asosida tasdiqlanadi)		30
JAMI		100

9. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. Fuzailova G.S. va boshqalar Tarix o'qitish metodikasi. T.: 2002.
2. Yo'ldoshev J.F. Pedagogik texnologiya asoslari. T.: 2004.
3. Azizxo'jayev N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. - T.: TDPU. 2003.
4. Ziyamuxamedov B. Pedagogik texnologiya zamonaviy o'zbek milliy modeli.- T.: 2009.
5. Ishmuxamedov R. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar. T.: 2010.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2017.
2. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. - Toshkent, O'zbekiston, 2016.
3. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash- yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. - Toshkent, O'zbekiston, 2017.
4. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tarfiy intizom va shaxsiy javobgarlik- har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. - Toshkent, O'zbekiston, 2017.
5. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.
6. Akademik litseylarning ijtimoiy-gumanitar fanlar va xorijiy fililogiya yo'nalishidagi tarmoq ta'lim standarti va chuqurlashtirilgan fanlar o'quv dasturlari. - T.: 2005.

Elektron ta'lim resurslari

1. www.pedagog.uz
2. www.Ziyonet.uz
3. www.history.ru

Fanning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi 201__ yil ___dagi ___-onli buyrug'ning ___-ilovasi bilan sdiqlangan "Tarix o'qitish metodikasi" fani dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o'quv dasturi Chirchiq davlat pedagogika instituti Ilmiy kengashining 2019 yil "27" avgust dagi 1 - sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

G'afforov Ya.X. Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti "Tarix" kafedrasi dotsenti, t.f.n.

Toshtemirova S.A.

Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti "Tarix" kafedrasi o'qituvchisi.

Taqrizchilar:

Ilkomov Z. A. TDPU, "O'zbekiston tarixi va tarix o'qitish metodikasi" kafedrasi dotsenti, t.f.n

Abduraxmonova J.N.

Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti "Tarix" kafedrasi dotsenti, t.f.n.

Fanning ishchi o'quv dasturi Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Tarix va tillar fakulteti kengashining 2019 yil "26" avgust dagi 1 - sonli majlisida muhokamadan o'tkazilgan.

Fakultet dekani

Plub - yu.f.n, dots. R.A.Ikramov

Fanning ishchi o'quv dasturi Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti Tarix va tillar fakulteti "Tarix" kafedrasining 2019 yil "24" avgust dagi 1 -sonli majlisida ko'rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilingan.

Kafedra mudiri

Attop t.f.n., dots. J.N.Abduraxmonova

1. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Fanni o'qitishdan maqsad-or-ta maxsus ta'lim tizimida o'qitiladigan tarix fanining maqsadini, ta'lim-tarbiya vazifalari, mazmuni, metod va usullarini o'quvchilarga tarixdan puxta bilim berish, ularni milliy g'oyasi ruhida tarbiyalash va kamol toptirishda hamda tarix o'qitishining eng muhim vositalarini belgilashga mos bilim, ko'nikma va shakllantirishdir.

Fanning vazifasi-talabalar ta'lim va tarbiya jarayonini tashkil etish, ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish, zamon talablari, innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tarix fanini o'qitishga bo'lgan munosabatlarni shakllantirishdan iborat.

Fan bo'yicha talabalarning bilimi, ko'nikma va malakalariga ko'yiladigan talablar.

Talaba: "Tarix o'qitish nazariyasi va metodikasi" fanni o'zlashtirish jarayonida amalga oshiradigan masalalar doirasida bakalavr.

- tarix o'qitish metodikasining predmeti, maqsad va vazifalari;

- umumiy o'rta, o'rta maxsus va kasb-xunar ta'lim tizimi DTS, dasturlar va darsliklar tahlili;

- tarix o'qitishining tashkiliy shakllari, dars, uning turlari, tuzilishi;

- umumiy o'rta, o'rta maxsus va kasb-hunar ta'lim tizimida tarix darslarini tashkil etish to'g'risida tasavvurga ega bo'lishi;

- zamonaviy tarix darslari va ta'lim texnologiyalari asosida darsni tashkil etish;

- tarix o'qitish metodlar klassifikatsiyasi;

- ta'lim vositalari;

- o'quv metodik majmualar va elektron o'quv majmualarni yaratish;

- tarix fanidan mustaqil ishlarni tashkil etish;

- zamonaviy tarix o'qituvchisiga ko'yiladigan talablarni bilishi, malaka hosil qilishi va amalda qo'llay olishi;

- zamonaviy pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanish;

- tarix fanidan sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish;

- tarix xonasini jihozlash ko'nikmalariga ega bo'lishi lozim.

darslarini tashkil qila bilish, ijodiy fikrlay olish, taqqoslash va solishtirish, mustaqil mushohada yurita olish.			
71- 85 ball "yaxshi"			
Tarix darslarida zamonaviy ta'lim vositalaridan foydalanishni bilish, DTS va dasturlar, darsliklar va ularga qo'yiladigan ilmiy - metodik talablar haqida tasavvurga ega bo'lishi, o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari, metodlari va vositalarini bilish, ta'lim vositalari o'qitishning asosiy manbai ekanligi, darsliklar, o'quv qo'llanmalar, ilmiy ommabop, badiiy adabiyotlar va ommaviy axborot dasturlarini bilish, innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tarix darslarini tashkil qilish haqida tasavvurga ega bo'lish, pedagogik texnologiyalar asosida tarix darslarini tashkil qilish haqida tasavvurga ega bo'lish.			
55-70 ball "qoniqarli"			
- tarix o'qitish metodikasi fani ma'lumotlarini o'quv mashg'ulotlariga tatbiq eta olish;			
- tarix o'qitish metodikasini bilish.			
0 - 54 ball "qoniqarsiz"			
-Tarix ta'limida zamonaviy ta'lim vositalarini qo'llay olmaslik.			
Reyting baholash turlari	Maks Ball	O'tkazish vaqti	
Joriy nazorat:	40		
Ma'ruza mashg'ulotlarda faolligi, muntazam ravishda konspekt yuritishi uchun ta'lim	10		
Mustaqil topshiriqlarining o'z vaqtida sifatlil bajarilishi	10	Semestr davomida	
Amaliy mashg'ulotlarda faolligi, savollarga to'liq javob berishi, amaliy topshiriqlarni bajarganligi	10		
Mustaqil ta'lim	30		
Oraliq nazorat	30		
Bir marta oraliq nazorat yozma ish o'tkaziladi (ma'ruza mashg'uloti o'qituvchisi tomonidan qabul qilinadi)	30		37-hafta
Yakuniy nazorat	30		

2. Ma'ruza mashg'ulotlari.

1-jadval	
Ma'ruzalar mashg'uloti mavzulari	
No	Dasr soatlari hajmi
V semestr	
1	Tarix o'qitish nazariyasi va metodikasining predmeti, maqsad va vazifalari. 2
2	Zamonaviy tarix darsliklari. Tarix o'qitishning tashkiliy shakllari. Das, uning turlari va tuzilishi. Tarix 2
3	Tarix o'qitishning metodlari va ularning klassifikatsiyasi. Tarix darslarida ta'lim metodlari va ularning klassifikatsiyasi. Tarix darslaridan foydalanish. 2
4	Tarix darslarida mustaqil ishlarini tashkil etish. Zamonaviy tarix o'qituvchisiga qo'yiladigan talablar. 2
5	Tarix darslarida pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalanish. 2
6	Tarix fani bo'yicha sinfdan tashqari ishlar. Tarix xonasini jihozlal. Seminar va laboratoriya ishlarini tashkil etish. Tarix fani bo'yicha yaratilgan DTS dasturlar tahlili. 2
7	Tarix o'qitishning tashkiliy shakllari. Tarix darsi uning turlari va tuzilishi. Tarix darslariga bo'lgan zamonaviy talabalar. 2
8	Tarixiy bilimlarni shakllantirish jarayoni va tarix darslari samaradorligini oshirish yo'llari. 2
9	Tarix darslarida ta'lim vositalaridan foydalanish. Tarix darslarini tahlil etish bosqichlari. 2
10	Tarix darslarida yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanish. 2
JAMI:	
20 soat	

Ma'ruza mashg'ulotlari paytida axborot (taqdimot, multimedia texnologiyalari) va ta'limning zamonaviy texnologiyalari (rivojlanuvchi ta'lim texnologiyalari, fanni to'liq o'zlashtirishga yo'naltirilgan texnologiyalar, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari) hamda interfaol metodlar qo'llaniladi. Bundan tashqari darsliklar, o'quv qo'llanmalari, ma'lumotnomalar, ensiklopediyalar va lug'atlar, ma'ruza matnlari, tarqatma materiallardan foydalaniladi.

38. Ko'nikma va malakalarni shakllantirish-mustaqil ishlash metodlarini takomillashtirishning asosi;
39. Tarix ta'limida o'quvchilarning o'quv faoliyatlarini rag'batlantirish va asoslash metodlari.
40. Tarix o'qitishda tarixiy bilimlarning roli.
41. Tarix o'qitishda texnika vositalari va ko'rgazmali vositalardan foydalanish usullari.
42. Tarixiy bilimlarni shakllantirishda tarixiy faktlar, tarixiy tushuncha va tasavvurlarning o'rni.
43. Tarix ta'limi tizimida ekologik tarbiyaning muhim jihatlari.
44. Tarix darslarida milliy qadriyat, ma'naviyat va madaniyat tushunchalarining tarbiyaviy ahamiyati.
45. Tarixiy mavzularda yaratilgan asarlarda milliy qadriyatlarimiz, vatandorlik his-tuyg'ularini shakllantirishi.
46. Tarix darslarida fuqarolik tarbiyasi muammolari.
47. Tarix ta'limida pedagogik amaliyotning o'rni.
48. Tarix o'qitishda o'quvchi va talabalarda shakllanishi lozim bo'lgan ijtimoiy sifatlar.
49. Tarix darslari orqali yoshlar tafakkurini shakllantirish.
50. Noan'anaviy darslarning tarix ta'limidagi o'rni.

Kurs ishlaridan ko'zlangan maqsad talabalarning egallagan bilimlarini tekshirish, shuningdek ularni mustaqil fikrlash ilmiy ijodiy ish olib borishga tayyorlashdan iborat. Uni tayyorlash davomida talaba mustaqil ravishda ilmiy, tarixiy va badiiy adabiyotlar bilan tanishadi. Shu asnoda uning bilimlar doirasi kengayadi.

7. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlari, og'zaki so'rov, prezentatsiyalar
Baholash mezonlari	86 - 100 ball "a lo" "Tarix o'qitish metodikasi"ni o'rganish davomida zamonaviy texnologiya vositalaridan foydalanishni bilish. DTS va dasturlar, darsliklar va ularga qo'yiladigan ilmiy - metodik talablarni bilish. O'qitishning o'ziga xos xususiyatlari, metodlari va vositalarini bilish, ta'lim vositalari o'qitishning asosiy manbai ekanligi, darsliklar, o'quv qo'llanmalar, ilmiy ommabop, badiiy adabiyotlar va ommaviy axborot dasturlarini bilish, innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tarix darslarini tashkil qila bilish, zamon talablari, pedagogik texnologiyalar asosida tarix

3. Seminar mashg'ulotlari

2-jadval

№	Seminar mashg'uloti mavzulari	Dasr soatlari hajmi
V semestr		
1	Tarix o'qitish nazariyasi va metodikasining predmeti, maqsad va vazifalar.	2
2	Tarix o'qitishning metodlari va ularning klassifikatsiyasi. Tarix darslarida ta'lim vositalaridan foydalanish.	2
3	Tarix darslarida pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalanish.	2
4	Tarix o'qitishning tashkiliy shakllari. Tarix darsi uning turlari va tuzilishi. Tarix darslariga bo'lgan zamonaviy talablar.	2
5	Tarix o'qitishning metodlari va ularning klassifikatsiyasi. Tarixiy bilimlarni shakllantirish jarayoni va tarix darslari samaradorligini oshirish yo'llari.	2
JAMI:		10 soat

“Tarix o'qitish metodikasi” fanining seminar mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jilozlangan auditoriyada har bir akademik guruhda alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi. Mashg'ulotlar davomida eng zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida kuzatiladi.

4. Amaliy mashg'ulotlar

3-jadval

№	Amaliy mashg'uloti mavzulari	Dasr soatlari hajmi
V semestr		
1	Tarix o'qitish nazariyasi va metodikasining predmeti, maqsad va vazifalar	2
2	Tarix o'qitishning tashkiliy shakllari. Dars, uning turlari va tuzilishi.	2
3	Tarix o'qitishning metodlari va ularning klassifikatsiyasi.	2
4	Tarix darslarida mustaqil ishlarni tashkil etish. Zamonaviy tarix o'qituvchisiga qo'yiladigan talablar	2

10. Muammoli izlanish, og'zaki, ko'rgazmali va amaliy metodlarning o'zaro bog'liqligi.
11. Mustaqil ishlash metodlari.
12. Tarix ta'limida nazorat va o'z-o'zini nazorat qilish metodlari.
13. Tarix o'qitish usullari tizimi va ularidan foydalanish yo'llari.
14. Tarix darslari, uning turlari va tuzilishi.
15. Tarix o'qitishda bosma matnlar va Tarixiy xujjatlar bilan ishlash usuli.
16. Tarix o'qitish metodikasining ilmiy-pedagogik fan sifatida shakllanishi va taraqqiyoti.
17. Tarix fani va hozirgi zamon jamiyati.
18. O'zbekiston Tarix fanini o'qitishga bo'lgan yangicha munosabatlar.
19. Zamonaviy Tarix darslariga bo'lgan ilmiy-metodik va didaktik talablar.
20. Tarix darslari samaradorligini oshirishning ilmiy-metodik va didaktik asoslari.
21. Tarixiy bilimlarni shakllantirishda Tarixiy faktlar, Tarixiy tushuncha va tasavvurlarning o'rni.
22. Tarix ta'limi tizimida ekologik tarbiyaning muhim jihatlari.
23. Tarix darslarida milliy qadriyatlar va vatanparvarlik his-tuyg'ularini shakllantirish.
24. Tarix darslarida milliy qadriyatlar va vatanparvarlik his-tuyg'ularini shakllantirish va demokratlashtirish va integratsiyalashirishning metodik asoslari.
25. Ta'lim jarayonini insonparvarlashtirish, demokratlashtirish va integratsiyalashirishning metodik asoslari.
26. Milliy g'oyani o'rganishda Tarixiy faktlarning ahamiyati.
27. Tarix ta'limida yangi pedagogik texnologiyalarning roli.
28. Tarix darslarida ko'rgazmali vositalardan foydalanish metodlari va texnologiyalari.
29. Mustaqillik darslarining Tarixiy va metodik jihatlari.
30. Tarix ta'limida pedagogik amaliyotning o'rni.
31. Tarix darslaridagi texnik vositalar va axborot texnologiyalari.
32. Tarix o'qitishda o'quvchi va talabalarda shakllantirish lozim bo'lgan ijtimoiy sifatlar.
33. Tarix o'qitishning og'zaki metodi va uning ahamiyati.
34. Darslarni metodik va didaktik jihatdan tashkil etishning ilmiy-uslubiy asoslari.
35. Tarix darslarida yosh avlodni mustaqillik ruhida tarbiyalash masalalari.
36. Tarix o'qitish jarayonida amaliy metodlardan o'quvchilarning qobiliyatlarini rivojlantirish maqsadida foydalanish usullari.
37. Muammoli izlanish, og'zaki, ko'rgazmali va amaliy metodlarning o'zaro bog'liqligi.

5	Tarix darslarida pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalanish.	2
6	Tarix fani bo'yicha sinfdan tashqari ishlar. Tarix xonasini jihozlar. Serqinar va laboratoriya ishlarini tashkil etish. Tarix fani bo'yicha yaratilgan DTS dasturlar tahlili.	2
7	Tarix darsi uning turlari va tuzilishi. Tarix darslariga bo'lgan zamonaviy talabalar.	2
8	Tarixiy bilimlarni shakllantirish jarayoni va tarix darslari samaradorligini oshirish yo'llari.	2
9	Tarix darslarida ta'lim vositalaridan foydalanish. Tarix darslarini tahlil etish bosqichlari.	2
10	Tarix darslarida yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanish.	20 soat
JAMI:		

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jixozlangan auditoriya har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Loyiha", "Keys stadi", "Xamkorlikda o'qitish" texnologiyalari ishlatiladi. Ko'rsatmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

5. Mustaqil ta'lim

4-jadval

Mustaqil ta'lim mavzulari		Dars soatlari hajmi
V semestr		
1	Tarix o'qitishning metodlari va ularning klassifikatsiyasi.	2
2	Tarix o'qitishning ko'rsatmali metodlari.	2
3	Tarix darslari turlari va tuzilishi.	2
4	Tarix darslarida manbalar badiiy va boshqa adabiyotlardan foydalanish.	2
5	Zamonaviy tarix o'qituvchisiga qo'yiladigan talablar.	2
6	Tarix darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanish.	2
7	Tarix darslarida o'quvchilarning bilim va tekshirish hamda baholash.	2
8	Tarix fanini o'qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanish.	2
9	Umumiy o'rta ta'lim tizimidagi Jahon va O'zbekiston tarixi darslarining tahlili.	2

10	Tarixiy hujjatlar bilan ishlash usuli.	2
11	Tarix o'qitishning og'zaki usullari va uning turlari.	2
12	Tarix ta'limining ko'rgazmali usuli.	2
13	Tarix darslarining tahlili.	2
14	Tarix darslari samaradorligini oshirish usullari.	2
15	Tarix o'qitishda ekologik ta'lim tarbiyasining asosiy yo'nalishlari.	2
16	Tarix darslarida milliy qadriyat va Vatanni anglamoq tushunchalari.	2
17	Zamonaviy tarix darslariga bo'lgan talablar.	2
18	Tarix bilimlarni shakllantirish jarayoni.	2
19	Tarix o'qitish usullari fanining boshqa fanlar bilan bog'liqligi.	4
20	Tarix darslari tiplari to'g'risida mashxur Tarixchi metodistlar (A.A.Vagin, V.G.Kasev, S.V.Ivanov, M.L.Zenov evning fikrlari.	42 soat
JAMI:		

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uning taqdimoti tashkil qilinadi. Talaba mustaqil ishini tashkil etishda ushbu fanning xususiyatlari, shuningdek, har bir talabaning akademik o'zlashtirish darajasi va qobiliyatini hisobga olgan holda quyidagi shakllarda amalga oshiriladi.

6. "Tarix o'qitish metodikasi" fani bo'yicha kursi shi mavzulari.

- Maktab islohati va Tarix o'qitish metodlarini takomillashtirish.
- Tarix o'qitish metodlari va texnologiyalari klassifikatsiyasi.
- Tarix o'qitish usullari va usulvlari.
- Tarix o'qitishning og'zaki metodlari samaradorligini oshirish usullari.
- Tarix darslarida ko'rgazmali vositalardan foydalanish metodlari va texnologiyalari.
- Tarix o'qitish metodlarini tanlashning asosiy mezonlari.
- Tarix o'qitishning optimal variant.
- Tarix darslarini rejalashtirish va o'qitish metodlarini tanlash.
- Tarix o'qitishning og'zaki metodlari.
- Tarix o'qitish jarayonida amaliy metodlardan o'quvchilarning qobiliyatlarini rivojlantirish maqsadida foydalanish usullari.